

Posudek oponenta diplomové práce na diplomovou práci Libora Duška „Ústavněprávní vymezení kontrolních mechanismů územních samosprávných celků“

Diplomová práce je sepsána v rozsahu 56 normostran textu, k němuž je připojen přehled jejího obsahu, seznamy zkratk, literatury i dalších pramenů a resumé v českém a anglickém jazyce. Odkazy na použitou literaturu jsou uváděny průběžně v poznámkách pod čarou.

V první části práce se diplomant věnuje zejména problematice neplatnosti smluv uzavřených orgány obcí a krajů, resp. (ne)možnosti jejich občanů se této neplatnosti domáhat u soudu, což dokládá i konkrétními případy z praxe měst Tábora a Chebu. Po analýze judikatury formuluje „*nedostatky současného systému*“ (s. 19 n.). Druhá část, nazvaná „Historický exkurz“, je zaměřena na analýzu právních nástrojů kontroly nakládání s majetkem obcí platných na našem území v době Rakouska-Uherska a meziválečného Československa. V třetí části se diplomantova pozornost obrací k právním úpravám platným na Slovensku a ve Spolkové republice Německo. K těmto částem oponent nevznáší žádné výhrady.

Stručná část čtvrtá, nazvaná „Pokusy o změnu právní úpravy“, se omezuje na zmínku o dvou vládních dokumentech – strategiích vlády v boji proti korupci z let 2006 a 2011 – a o vládním návrhu novely zákona o obcích (sněmovní tisk 904). Autor zde věnuje pozornost pouze problému navrhované aktivní žalobní legitimace občana obce, resp. Nejvyššího státního zastupitelství ve věci určení neplatnosti smlouvy uzavřené podle předpisů soukromého práva územním samosprávným celkem. Rozsah vládou navržených změn je ovšem podstatně širší.

V poslední páté části diplomant sumarizuje poznatky zkoumané problematiky a formuluje své závěry a doporučení, zejména z hledisek možné inspirace právními úpravami z naší minulosti a ze zahraničí, politické odpovědnosti (kontroly), orgánů státního dozoru aj.

Kladem práce je kritická právní analýza právní úpravy, a to zejména z hlediska možností jednotlivce – občana obce či kraje – účinně bránit, resp. domoci se ochrany proti nezákonným a nehospodárným rozhodnutím orgánů územního samosprávného celku při nakládání s veřejným majetkem. Ústavněprávní relevanci lze ovšem sledovat i u dalších kontrolních mechanismů územních samosprávných celků, o nichž se však již práce nezmiňuje vůbec nebo jen zcela okrajově. Platí to např. o opakovaně navrhovaném rozšíření působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu ve vztahu ke kontrole zákonnosti hospodaření s majetkem obcí a krajů a kontrole příjmů a výdajů jejich rozpočtů (naposledy např. vládní návrh novely Ústavy ČR - sněmovní tisk 351) nebo o stanovení limitů zadlužení obcí a krajů (vládní návrh ústavního zákona o rozpočtové odpovědnosti – sněmovní tisk 821). Názor diplomanta, že „*změna Ústavy není nutná*“, neboť *zákonná úprava účinných kontrolních mechanismů vyplývá z ústavního práva občanů na samosprávu* (s. 56), se tak může jevit poněkud zjednodušujícím.

Diplomant v práci bohatě využívá relevantní judikaturu obecných soudů. Judikatuře Ústavního soudu věnuje relativně menší pozornost, když rozebírá pouze dvě senátní rozhodnutí (s. 16 n. a 17 n.). Pozornost by si ale zasloužila jistě i ta rozhodnutí, v nichž např. Ústavní soud opakovaně konstatoval, že byť jsou majetkoprávní úkony obcí uzavírány podle předpisů soukromého práva, přesto nelze při nakládání s obecním majetkem hledět na obec jako by šlo o soukromoprávní korporaci typu obchodní společnosti.

Závěr: Předložená diplomová práce splňuje formální požadavky kladené na práce tohoto druhu. Po stránce obsahové prokazuje diplomantovu schopnost kritické analýzy zadaného tématu, zejména jeho schopnost práce s tuzemskou i zahraniční odbornou literaturou a soudní judikaturou a formulace vlastních návrhů řešení problémů platné právní úpravy. Předloženou diplomovou práci Libora Duška proto **d o p o r u č u j i** k ústní obhajobě.